

SCENARIO 3:

Klimaforandringer

Hans Christensen betragtede sin gård fra den vestligste port. Det var en sjælden solskinsdag, og gården lignede noget fra en børnetegning, med frodigt grønt græs og en klar blå himmel. Hans var meget stolt af sin gård. Han var fjerde generation i en familie af svineproducenter. Siden 1920'erne havde familien været kendt for at producere prisvindende, høj kvalitets frilandsgris, som blev solgt over hele Europa. Ligesom sine forgængere lagde Hans vægt på at anvende den nyeste landbrugsvidenskab for at opdrætte svinene under optimale forhold og med minimalt brug af antibiotika.

Men dette blev stadig sværere, efterhånden som vejret i Danmark blev vådere år for år. Hans vidste, at den globale opvarmning havde hævet jordens temperatur med 1,5 °C, men ændringer i jetstrømmen gjorde Danmark både varmere, vådere og langt mere blæsende. Sommeren 2029 havde sat rekord for nedbør og vindstørme. Det våde vejr betød flere tilfælde af klovtsyge blandt svinene, hvilket krævede mere antibiotikabehandling og højere dyrlægeregninger.

De store mængder nedbør betød også, at afgrøder, der trivedes i sollys, ikke længere kunne dyrkes uden kunstigt lys. Nogle landmænd havde mistet deres marker helt, fordi stigende havniveau-er havde ødelagt lavtliggende kystområder. Der var nu en konstant risiko for oversvømmelser i vintersæsonen, som syntes at vare seks måneder. Regeringen måtte investere i kystbeskyttelse for at forhindre, at hele samfund blev skyllet væk. Der var blevet lavet en kortlægning af oversvømmelser og kysterosion i 2020, men omfanget og intensiteten af stormfloderne var skræmmende – selv for folk, der i årevis havde diskuteret klimaforandringernes konsekvenser.

Klimaforandringer havde i mange år været anerkendt som en risiko i Danmark. Hans havde forsøgt at reducere gårdens miljøaftryk: installeret solceller på huset efter råd fra sin ingeniørnabo Anna, genbrugt så meget som muligt, fodret grisene med bælgplanter for at forbedre deres tarmhelbred og reducere udledningen af metan, samt filtreret gylle og tilbageført den til jorden. Han havde endda deltaget i et offentligt forum om en lokal klimatilpasningsplan, men risikoen havde dengang virket abstrakt og fjern – en trussel for kommende generationer.

Over hele Europa var der igangsat nødinfrastrukturprojekter for at beskytte befolkningen mod ekstreme vejrbegebenheder: oversvømmelser, jordskred, skovbrande og elektriske storme, som syntes at forekomme med alarmerende hyppighed. Disse projekter kostede enorme summer,

hvilket reducerede nationale og EU-støtteordninger til landbrug, uddannelse og kunst. Hans mærkede især reduktionen, da han måtte betale for installation af klimaanlæg i svinestaldene – og da han så den enorme elregning for aircondition i somrene. Han håbede, investeringen ville betale sig, hvis hans besætning forblev sund. Regulering af temperaturen styrkede svinenes immunforsvar. Der cirkulerede mange nye zoonotiske sygdomme i Europa, som trivedes i det ændrede klima – herunder mygge- og flåtbårne sygdomme samt jordbaserede patogener. Der blev endda rapporteret om denguefeber, da tigermyggen rykkede nordpå, lokket af mildere temperaturer og stillestående vand i lavtliggende områder.

Udover udfordringen med at holde både familien og besætningen sunde blev det også stadig mere uforudsigeligt at få gårdens svinekødsprodukter ud på markedet – og fortjenesten led under det. Storme, luftturbulens, oversvømmelser og brande gjorde transport til lands, til vands og i luften farligere, hvilket afspejlede sig i højere forsikringspræmier for fragtfirmaer. Udgifterne blev sendt videre til forbrugerne, hvilket gav højere priser og lavere salg. Under den dramatiske stormsæson i 2028 havde et skybrud på en tysk motorvej forårsaget, at en lastbil med Hans' varer forulykkede, hvilket ødelagde næsten 250.000 kroners kød. Han fik en forsikringsudbetaling for tabet, men året efter fik han et brev fra forsikringsselskabet: De dækkede ikke længere skader forårsaget af klimarelaterede vejrbegivenheder, da de var blevet for almindelige.

Som erfaren landmand forstod Hans godt forholdet mellem vejr og dyresundhed, men klimaforandringer – og forsøgene på at imødegå dem – påførte ham udgifter på måder, han aldrig havde forestillet sig. I 2026 havde EU besluttet at stoppe brugen af særligt energikrævende kunstig intelligens for at reducere CO₂-udledningen fra IT-sektoren. Selvom målene blev nået, betød forbuddet, at europæiske virksomheder blev mere sårbare over for cyberangreb, da AI-systemer til at opdage hackerangreb ikke længere blev anvendt. Cyberangreb var især udbredte efter større klimahændelser, hvor kriminelle udnyttede forstyrrelser og ustabilitet. COPA-COGECA, EU's landbrugsorganisation, distribuerede information om, hvordan gårde og landbrugsvirksomheder kunne undgå cyberkriminalitet.

Hans forstod ikke helt, hvordan AI fungerede, men han havde mærket konsekvenserne af et cyberangreb på egen krop. Hans foderleverandør blev ramt af et ransomware-angreb, og leverancerne blev suspenderet. Hans måtte med meget kort varsel finde en ny leverandør. For hans "farrow-to-finish"-produktion var det en betydelig uventet udgift, da grisene i gennemsnit konsumerede 2.600 kg foder om ugen. Han havde været forberedt på at miste foder til brand, oversvømmelse eller fordærv – men ikke til computerangreb.

Klimahændelser påvirkede ikke kun landbruget. Næsten 100.000 mennesker måtte forlade Færøerne og Grønland, da stigende havniveauer og øget nedbør satte deres lokalsamfund i fare. Nogle bragte deres færøske får med, hvilket skabte variation på landbrugsudstillinger og markeder. Regeringen ydede omfattende social støtte til de nye tilflyttere, hvilket gav anledning til utilfredshed og kritik fra mere ekstreme politiske grupper, der mente, støtten var alt for generøs. Hans var ikke særligt bekymret for de nye tilflyttere. De fleste slog sig ned i byområder og ikke i små landsbyer, så han havde begrænset kontakt med dem. Det, der holdt ham vågen om natten,

var at holde familievirksomheden i live og profitabel. Landbruget havde altid været en hård branche, underlagt vejrets luner. Men hvor hans far og bedstefar kun kunne huske enkelte legendæriske storme, vidste Hans aldrig, hvornår – eller hvor – den næste katastrofe ville ramme.

Klimaforandringer Potentielle risici for erhvervslivet
1. Hvad er de vigtigste risikofaktorer og sårbarheder i dette scenarie?
2. Hvilke risici udgør dette scenarie for danske virksomheder?
3. Hvilke sårbarheder påvirker jeres virksomhed?
4. Hvilke mitigeringsinitiativer, hvis nogen, har jeres virksomhed overvejet eller implementeret?